

VALTIONEUVOSTON KANSLIA

Euroopan meri- ja kalatalousrahaston Suomen
toimintaohjelma 2014–2020
Meripolitiikan varojen vuoden 2018
käyttösuunnitelma

23.10.2018

1. Johdanto

Tässä vuosisuunnitelmassa kuvataan Euroopan meri- ja kalatalousrahaston Suomen toimintaohjelman meripolitiikan vuosien 2018 varojen käyttökohteet ja niihin sovellettavat hallinnolliset menettelyt. Tämä suunnitelma perustuu Valtioneuvoston kanslian 12.10.2016 vahvistamaan Suomen toimintaohjelman meripolitiikan monivuotiseen käyttösuunnitelmaan.

2. Meripolitiikan varojen käyttökohteet vuonna 2018

Monivuotisessa meripolitiikan varojen käyttösuunnitelmassa käytettävissä olevat varat on jaettu ajallisesti taulukon 1 mukaisesti. Vuodelle 2018 on varattu rahoitusta 2 milj. euroa. Edellisten vuosien varoista on sitomatta tai vapautunut uudelleen käytettäväksi yhteensä 1,14 milj. euroa. Tässä käyttösuunnitelmassa kohdennetaan vuoden 2018 ja edellisinä vuonna käyttämättä jäänyt rahoitus eli yhteensä 3,14 milj. euroa.

Taulukko 1. Suunnitelma meripolitiikan varojen vuosittaisesta jakaumasta.

Vuosi	Euroa
2016	2 350 000
2017	2 000 000
2018	2 000 000
2019	2 000 000
2020	1 500 000
Yhteensä	9 850 000

Toteutettavat toimet on jaettu kahteen kokonaisuuteen: 1) edellisenä vuonna käynnistettyjen hankkeiden jatkorahoitettaviin toimenpiteisiin sekä 2) uusi käynnistettäviin hankkeisiin. Jatkorahoitettavien hankkeiden osalta suunnitelmassa on kuvattu myös tulevien vuosien jatkorahoitus, joka tullaan myöntämään seuraavien vuosien rahoituskiintiöstä ilman erillistä hakemusta, mikäli kyseessä olevat hankkeet ovat edenneet suunnitelman mukaisesti.

2.1 Edellisenä vuonna rahoitettujen hankkeiden jatkorahoitus

Vuonna 2017 rahoitettujen ja alla jatkorahoitettavien hankkeiden tarkempi kuvaus löytyy edellisen vuoden meripolitiikan varojen käyttösuunnitelmasta, joka löytyy Valtioneuvoston kanslian sivuilta <http://vnk.fi/meripolitiikka>.

Seuraavissa taulukoissa on kuvattu käynnistettyjen hankkeiden jatkorahoitus vuonna 2018 sekä tulevien vuosien jatkorahoitus, joka myönnetään ilman erillistä hakemusta hankkeelle mikäli ohjausryhmä on katsonut hankkeen edenneen suunnitelmien mukaisesti.

Hankkeen nimi	VALVONTA-1: Merellisen monialaonnettomuuden hallintajärjestelmän kehittäminen
Tuen saaja	Rajavartiolaitos
Arvioitu kokonaisrahoitus (€)	1 500 000, josta toimintaohjelman rahoitus 750 000 euroa
Vuonna 2017 myönnetty rahoitus	70 000 euroa (esiselvitys)
Vuoden 2018 rahoitus	300 000 euroa
Vuoden 2019 jatkorahoitus	380 000 euroa
Huomioita	Esiselvitysvaihe rahoitetaan omana hankkeena (1A) ja toteutushanke yhtenä kokonaisuutena (1B).

Hakuteeman nimi	VALVONTA-2: Esiselvitys uudesta valvontateknologiasta ja esiselvityksen perusteella toteutettava uuden valvontateknologian soveltuvuustutkimus
Tuen saaja	Rajavartiolaitos
Kokonaisrahoitus (€)	1 100 000
Vuonna 2017 myönnetty rahoitus	170 000 euroa (käytetty 59 961 euroa, esiselvitys)
Vuoden 2018 rahoitus	300 000 euroa
Vuoden 2019 jatkorahoitus	700 000 euroa
Huomioita	Esiselvitysvaihe rahoitetaan omana hankkeena (1A) ja toteutushanke yhtenä kokonaisuutena (1B). Esiselvitysvaiheeseen kului noin 60 000 euroa. Tämän vuoksi esiselvitysvaiheesta vapautui käytettäväksi uudelleen noin 110 000 euroa.

Hakuteeman nimi	SUUNNITTELU-1: Merialuesuunnittelun lähtötiedot- ja koordinaatiohanke
Tuen saaja	Varsinais-Suomen liitto
Arvioitu kokonaisrahoitus (€)	850 000
Vuonna 2017 myönnetty rahoitus	150 000 euroa
Vuoden 2018 rahoitus	350 000 euroa
Vuoden 2019 jatkorahoitus	350 000 euroa
Huomioita	Hanke rahoitetaan yhtenä kokonaisuutena siten, että tulevien vuosien jatkorahoitus myönnetään ilman erillistä hakemusta, mikäli ohjausryhmä on katsonut hankkeen edenneen suunnitelmien mukaisesti.

Hankkeen nimi	TIETO-1: Suomen meritietoportaali ja meritietopalvelut
Tuen saaja	Suomen ympäristökeskus
Arvioitu kokonaisrahoitus (€)	2 340 000 euroa
Vuonna 2017 myönnetty rahoitus	810 000 euroa
Vuoden 2018 rahoitus	765 000 euroa
Vuoden 2019 jatkorahoitus	765 000 euroa
Huomioita	Hanke rahoitetaan yhtenä kokonaisuutena siten, että tulevien vuosien jatkorahoitus myönnetään ilman erillistä hakemusta, mikäli ohjausryhmä on katsonut hankkeen edenneen suunnitelmien mukaisesti.

Hankkeen nimi	TILA-2: Merellisten suojelualueiden ja merialuesuunnittelun yhteen sovittaminen
Tuen saaja	Metsähallitus luontopalvelut
Arvioitu kokonaisrahoitus (€)	400 000 euroa
Vuonna 2017 myönnetty rahoitus	120 000 euroa
Vuoden 2018 jatkorahoitus	280 000 euroa
Huomioita	Hanke rahoitetaan yhtenä kokonaisuutena.

Hakuteeman nimi	TILA-3: Vedenalaiset avainelinympäristöt ja niiden ekosysteemipalvelut
Tuen saaja	Suomen ympäristökeskus
Arvioitu kokonaisrahoitus (€)	600 000 euroa
Vuonna 2017 myönnetty rahoitus	300 000 euroa
Vuoden 2018 jatkorahoitus	300 000 euroa
Huomioita	Hanke rahoitetaan yhtenä kokonaisuutena.

2.2. Uudet rahoituskokonaisuudet

Hankkeen nimi	OILART: Öljyntorjunnan operaatiotaitokonsepti Hankkeessa kehitetään kansainvälistä öljyntorjuntakykyä luomalla Pohjoiselle Itämerelle öljyntorjunnan operaatiotaitokonsepti. Konseptin avulla määritellään, kuinka olemassa olevia öljyntorjuntajoukkoja käytetään mahdollisimman tehokkaasti öljyonnettomuuden vaikutusten minimoimiseksi aina avomereltä rantaan saakka.
Tuen saaja	Rajavartiolaitos
Hankkeen kuvaus	<p>Suomen merialueella on panostettu voimakkaasti merellisen öljykatastrofin ennaltaehkäisyyn. Pitkäjänteisen työn ansiosta Pohjoisen Itämeren mailla on merkittävä määrä öljyntorjuntateknologiaa: puomeja, öljyntorjunta-aluksia, valvontalentokoneita ja rannikko-öljyntorjuntaan soveltuvaa kalustoa. Öljyntorjunnassa haasteena on kuitenkin useiden eri organisaatioiden toiminnan organisoiminen ja johtaminen öljyonnettomuuden sattuessa. HELCOM:in torjuntatyöryhmässä on toivottu, että yhteinen öljyntorjuntamanuaali päivitetäisiin etenkin öljyntorjuntaoperaation johtamisen ja suunnittelun osalta. Erityisesti rannikolla ja avomerellä tapahtuvien torjuntatoimien linkittäminen sulavasti toisiinsa liittyväksi ketjuksi on tunnustettu kansainväliseksi kehityskohteeksi.</p> <p>Koska Suomessa ja Ruotsissa on jo merkittävä määrä öljyntorjuntateknologiaa ja kykyä sen käyttöön, tässä kehitysvaiheessa on mahdollista asettaa tavoitteet seuraavalla vaatimustasolle, jossa olemassa olevaa kalustoa pyritään käyttämään aiempaa tehokkaammin. Suorituskyvyn kasvattaminen tarkoittaa oikea-aikaista päätöksentekoa ja toiminnan suuntaamista alueille, joissa öljyntorjuntatoimet ovat mahdollisimman tehokkaita. Operaation keskeinen tavoite on minimoida öljyn ajautuminen rantaan, josta sen puhdistaminen on kallista ja aikaa vievää.</p> <p>Öljy liikkuu tuulen ja merivirtojen mukana nopeasti, minkä vuoksi tehokkaaseen avomeritorjuntaan on aikaa vain 1-3 vuorokautta. Viivytykset päätöksenteossa ja useasta eri toimijasta koostuvan torjuntajoukon koordinoinnin puutteet aiheuttavat taloudellisia, ekologisia sekä sosioekonomisia kustannuksia. Hankkeen avulla sekä kansallinen että kansainvälinen torjuntakyky paranee, sillä sen ansiosta toimijoilla on selkeä kokonaiskuva siitä, mihin öljyntorjuntaoperaatiolla pyritään ja mikä on kunkin toimijan rooli operaation aikana.</p> <p>Projektin tavoitteena on tuottaa öljyntorjunnan operaatiotaitokonsepti. Sen käytännön toteutus tehdään lainaamalla elementtejä mm. sotataidosta ja meripelastustoimesta. Hankkeessa näitä oppeja sovelletaan kamppailuun luonnonkatastrofien vaikutusten minimoimisesta.</p> <p>OILART -hanke koostuu seuraavista toimenpiteistä:</p> <ol style="list-style-type: none">1) Hankkeen taustoitus ja erilaisiin konseptointi- ja muotoiluteorioihin tutustuminen, sopivien elementtien ja työkalujen valinta.2) Konseptisuunnitteluprosessin suunnittelu meripelastuksen, sotataidon sekä suunnitteluajattelua hyödyntäen.

	<p>3) Työpajat, joissa työskennellään valitun suunnitteluprosessin mukaisesti tavoitteena öljyntorjunnan operaatiotaitokonsepti. Konsepti keskittyy käytännön torjuntaoperaation suunnitteluun ja suunnitelman mukaiseen joukkojen yhteistoimintakäytäntöjen tehostamiseen.</p> <p>4) Konseptin luominen ja sen testaaminen ja iterointi yhdessä toimijoiden kanssa.</p> <p>5) Konseptin testaaminen käytännössä eritasoisissa harjoituksissa 2019 ja 2020.</p> <p>Hankkeessa tuotetaan mm. seuraavat konkreettiset tuotteet:</p> <p>1) Yhteisesti hyväksytty, harjoiteltu ja omistettu öljyntorjunnan operaatiotaitokonsepti.</p> <p>2) Kuvaus käytetystä prosessista, jolla varmistetaan eri sektoreiden toimijoiden sitoutuminen yhteisesti omistettuun konseptiin.</p> <p>3) Koulutusmateriaali, jolla konsepti jaetaan laajemmalle kohdeyleisölle.</p> <p>4) Hanketulosten esittäminen HELCOM:in, Arktisen neuvoston työryhmien sekä muilla öljyntorjunnan kansainvälisillä foorumeilla.</p> <p>Rajavartiolaitos osallistuu HELCOM:in, Kööpenhaminan sopimuksen ja Arktisen öljyntorjuntasopimuksen mukaiseen torjuntayhteistyöhön, joissa on tarkoitus raportoida hankkeen etenemisestä. Lisäksi hankkeeseen pyritään saamaan mukaan kotimaisia ja naapurimaiden torjuntaan osallistuvia toimijoita. Alustavasti osallistumisesta on keskusteltu myös Helsingin pelastuslaitoksen kanssa, jonka osallistuminen on liitetty tässä vaiheessa hankebudjettiin erillisenä kohtana.</p>
Hallinnointitapa	Hanke on Rajavartiolaitoksen johtama ja hankkeeseen palkataan erillinen hankepäällikkö. Hanke toteutetaan viraston sisäisenä normaalina virkatyönä yhteistyönä sidosryhmien kanssa. Hanke käynnistyy syksyllä 2018 ja kestää vuoden 2020 loppuun.
Hankkeen arvioitu kesto	2018–2020
Hankkeen arvioitu kokonaisrahoitus (€)	EMKR: 500 000 Muu rahoitus: Hankkeen kokonaiskustannus on 613 500 euroa, josta Rajavartiolaitoksen osuus on 113 500 euroa. Lisäksi pelastustoimelle on varattu erillinen rahoitusosuus 52 000 euroa, joka ei sisälly hankkeen kokonaisbudjettiin.
Vuoden 2018 rahoitus (€)	EMKR: 250 000
Vuoden 2019 jatkorahoitus	EMKR: 250 000
Huomioita	Hanke rahoitetaan yhtenä kokonaisuutena siten, että tulevien vuosien jatkorahoitus myönnetään ilman erillistä hakemusta, mikäli ohjausryhmä on katsonut hankkeen edenneen suunnitelmien mukaisesti.

Muut mahdollisesti vuonna 2018 käynnistettävät uudet hankkeet tai hakumenettelyt kuvataan myöhemmässä vaiheessa ohjausryhmän päätöksen jälkeen ja ne vahvistetaan valtioneuvoston kanslian päätöksellä.

Avoin hakumenettely

Hakuteeman nimi	KEHITTÄMINEN-1: Meriklusterin yhteistyön kehittäminen
Hakuteeman kuvaus	Meriklusteriyhteistyön edistäminen sekä kansallisesti että kansainvälisesti, verkostoituminen ja tiedon ja parhaiden käytäntöjen jakaminen. Hankkeiden tulisi edistää kestävää sinistä kasvua, vahvistamalla merielinkeinon kehittämistä ja klusteriyhteistyön koordinoitua sekä meriklusterin yritysten ja julkisen sektorin kumppanuutta.
Hakumenettelyyn varattava kokonaisrahoitus (€)	EMKR: 200 000
Alustava haku aika	2018–2019
Hallinnointitapa	Avoin hakumenettely

